FUMO
Omgevingsdienst Fryslân

Begrotingswijziging 2024

De impact van de Omgevingswet

1 Inleiding

Per 1 januari 2024 treedt naar verwachting de Omgevingswet in werking. De inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft grote impact op de taakuitvoering van de FUMO. Om inzichtelijk te maken wat deze impact is zijn diverse werkgroepen in het leven geroepen, met elk een eigen aandachtsgebied (zoals bodem, zuivel en overdracht taken). Deze werkgroepen bestaan uit een vertegenwoordiging van zowel de FUMO als van deelnemers, onder leiding van onafhankelijke projectleiders onder regie van de deelnemers.

De primaire begroting 2024 is opgesteld zonder de effecten van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Hier is, in afstemming met het algemeen bestuur van de FUMO, bewust voor gekozen. Op het moment van het opstellen van de primaire begroting waren de gegevens die nodig waren om de financiële impact te berekenen nog niet beschikbaar. De wettelijke termijnen voor het indienen van een begroting maakten dat het daarom niet haalbaar was de effecten van de Omgevingswet mee te nemen in de primaire begroting.

Op basis van de informatie die door de eerder genoemde werkgroepen is verzameld, is het nu wel mogelijk om de effecten van de Omgevingswet financieel te vertalen. Deze effecten zijn opgenomen in voorliggende begrotingswijziging 2024.

De FUMO wil graag benadrukken dat de werkelijke impact van de Omgevingswet nog onzeker is. In de begrotingswijziging 2024 is gewerkt met aannames en inschattingen die door de werkgroepen zijn gedaan. De werkelijkheid kan hiervan afwijken. Aangezien in de financieringssystematiek van de FUMO wordt afgerekend op basis van de werkelijk bestede uren, betaalt een deelnemer uiteindelijk alleen de uren die ook daadwerkelijk besteed zijn aan producten en diensten.

De totale financiële impact van de Omgevingswet die in deze begrotingswijziging is opgenomen bedraagt circa € 2 miljoen. De begrotingswijziging is opgebouwd op basis van drie onderdelen:

1. Verschuiving van taken (ca € 0.9 mln.)
2. Impact van het werken onder de Omgevingswet op de huidige taken (ca € 0.8 mln.).
3. Impact op de bedrijfsvoering van de FUMO (ca € 0.3 mln).

Het uurtarief in voorliggende begrotingswijziging daalt met 6.8% ten opzichte van de primaire begroting 2024. Het integrale uurtarief wordt € 109,19. Dit was € 117,14. Deze daling wordt veroorzaakt door het feit dat er meer werkzaamheden bij de FUMO worden ondergebracht, waardoor de overheadkosten in een groter aantal uren verdisconteerd kunnen worden.

2 Overheveling en verschuiving van taken

Onder de Omgevingswet vindt een verschuiving van taken plaats. Om de taakverschuiving te realiseren zijn de bevoegd gezagen en FUMO gezamenlijk project24[1] gestart. Binnen het project24 heeft de werkgroep Financiën de opdracht om de financiële impact in beeld te brengen voor de bevoegd gezagen en FUMO.

Bij vijf onderwerpen zijn financiële effecten voorzien.

- Milieubelastende activiteiten[2]: milieubelastende activiteiten (MBA's) zijn – op enkele uitzonderingen na – aangemerkt als basistaak. Gevolg hiervan is dat bij een groot aantal locaties de uitvoering van de VTH-taken overgaan van het bevoegd gezag naar FUMO.
- Bodemactiviteiten: FUMO voert voor de gemeente Leeuwarden en de Provincie Fryslân bodemactiviteiten volgens de Wet bodembescherming uit. Door de Omgevingswet worden deze activiteiten een basistaak, waarvan het bevoegd gezag voor een groot deel bij de gemeenten komt te liggen.
- Ontgrondingsactiviteiten: bij het overgrote deel van de activiteiten blijft het bevoegd gezag de provincie. In specifieke gevallen gaat het bevoegd gezag over van provincie naar gemeenten. De provincie behoudt in dat geval echter advies- en instemmingsrecht.
- Zuivelbedrijven: dit betreft een basistaak waarvan het bevoegd gezag verschuift van provincie naar gemeenten. Door de verschuiving van bevoegd gezag, verschuift de verantwoordelijkheid voor de Briks-taken[3] van FUMO naar gemeenten. Voor de provincie zijn de Briks-taken een basistaak; voor gemeenten niet.
- Collectieve taken: met de overdracht van de MBA's groeit het inrichtingenbestand dat FUMO beheert met circa 6.300 bedrijven. Daarnaast is er tijdelijk in 2024 extra inzet nodig om nieuwe medewerkers op te leiden en in te werken.

Op totaalniveau heeft de verschuiving van taken een impact van 11.25 fte op het primaire proces van de FUMO. Per onderwerp wordt hieronder een toelichting gegeven van de manier waarop het effect berekend is.

Milieubelastende activiteiten

Onder de Omgevingswet verschuiven taken die nu door gemeenten zelf worden uitgevoerd richting de FUMO. Het gaat hierbij om 6.329 bedrijven. Het huidige bestand waarvoor de FUMO taken uitvoert, bedraagt ca 3.600 bedrijven. Het totaal aantal bedrijven wordt dus bijna verdrievoudigd. Wel zijn het veelal minder complexe en minder risicovolle bedrijven die als gevolg van de Omgevingswet verschuiven richting de FUMO. Deze nieuwe bedrijven vragen gemiddeld genomen een lagere ureninzet dan de reeds bij de FUMO ondergebrachte bedrijven.

Voor deze 6.329 bedrijven zijn in de werkgroep kentallen en frequenties opgesteld. Voor vergunningverlening wil dit concreet zeggen dat aannames zijn gedaan hoe vaak deze bedrijven gemiddeld genomen een melding doen en hoeveel tijd er met het afhandelen van een melding is gemoeid. Voor toezicht zijn afspraken gemaakt hoe vaak de FUMO deze bedrijven gaat controleren en hoeveel tijd hiermee is gemoeid.

In onderstaand schema zijn de gehanteerde normen en frequenties opgenomen. Hierbij is ook een vergelijking gemaakt met de normen die voor het huidige takenpakket worden gehanteerd.

---

[1] In Project24 worden de effecten van de Omgevingswet in kaart gebracht. Dit gebeurt in nauwe samenwerking tussen de FUMO en haar deelnemers, onder de aansturing van een onafhankelijke projectleider.

[2] Onder de Omgevingswet komt het begrip milieubelastende activiteiten centraal te staan. De Omgevingswet definieert een milieubelastende activiteit als: 'een activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken.'

[3] Briks-taken zijn taken op het gebied van Bouwen, Reclame, Inrit, Kappen en Slopen.

Omschrijving	Waarde huidige parameters Sturing en financieringsmodel		Waarde voorgestelde parameters Over te dragen bedrijven	
Product	Kengetal	Aantal	Kengetal	Aantal
Regulering: melding of informatieplicht	Eenvoudig: 8 uur Complex: 16 uur	10% van de bedrijven	Eenvoudig: 8 uur Complex: 16 uur	5% bij industrie 10% bij agrarisch
Toezicht: controle type B	11 uur	1 x per 5 jaar	8 uur	1 x per 10 jaar
Hercontrole type B	10 uur	60% van de bedrijven	4 uur	60% van de bedrijven
Handhaving	Ca. 1 uur per bedrijf		0,25 uur per bedrijf	
Klachten	Opslag 10% uren toezicht		Opslag 10% uren toezicht	
Informatieverzoek	Opslag 5% uren		Opslag 5% uren	
Onvoorzien	Opslag 10% uren		Opslag 10% uren	
Maatwerk	Opslag 15% uren toezicht		Niet opgenomen	

In de bijlage is het aantal inrichtingen per deelnemer opgenomen.

Bodemactiviteiten

In de Omgevingswet zijn gemeenten bevoegd gezag voor verontreinigingen in de bodem. In de Wet bodembescherming (Wbb) waren dat de provincies en 29 grotere gemeenten, waaronder de gemeente Leeuwarden. De bodemactiviteiten zijn onder de Omgevingswet voor het grootste deel aangemerkt als basistaak De provincies blijven bevoegd gezag voor saneringen die vallen onder het overgangsrecht. Dit zijn saneringen die gestart zijn voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, maar wel doorlopen in 2024.

Onderdeel van de taak die FUMO voor de provincie uitvoert is het bodemloket. FUMO beheert het bodemarchief en beantwoordt vragen over bodemverontreiniging waarvan het dossier in het archief aanwezig is. Bij dossiers die alleen nog op papier aanwezig zijn, worden bodemonderzoeksrapporten en beschikkingen gedigitaliseerd en in het bodeminformatiesysteem Nazca gezet op het moment dat er vragen binnenkomen.

Bij de berekening van de impact zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Inschatting is dat circa 12,5% van alle uren betrekking heeft op bodemactiviteiten die onder het overgangsrecht vallen en waarvoor de provincie bevoegd gezag blijft. Deze inschatting sluit in omvang aan bij inschattingen die andere Omgevingsdiensten in den lande hebben gemaakt.
- Voor het beoordelen van aanvragen voor open bodemenergiesystemen (BES) wordt binnen de provincie circa 350 uur (0,25 fte) aan capaciteit ingezet.
- Voor de activiteiten van het bodemloket is binnen FUMO 1 fte (1360 uur) aanwezig.

Bovenstaande uitgangspunten leiden tot de volgende verschuiving van uren voor het uitvoeren van de Wbb-taken.

Bevoegd gezag	Ureninzet	Ureninzet Omgevingswet					Verschuiving	Plustaak
	B2024	Regulering	Toezicht	BES	Reservering	Totaal	B2024	Bodemloket
Achtkarspelen		120	120		-	240	240	39
Ameland		84	60		-	144	144	23
Dantumadiel		-	-		110	110	110	18
De Fryske Marren		476	400		-	876	876	142
Harlingen		282	240		-	522	522	85
Heerenveen		362	280		-	642	642	104
Leeuwarden	2.546	1.342	1.039		-	2.381	-165	
Noardeast-Fryslân		220	200		-	420	420	68
Ooststellingwerf		220	200		-	420	420	68
Opsterland		66	60		-	126	126	20
Schiermonnikoog		-	-		40	40	40	7
Smallingerland		150	120		-	270	270	44
Sudwest-Fryslân		802	679		-	1.481	1.481	241
Terschelling		22	20		-	42	42	7
Tytsjerksteradiel		106	80		-	186	186	30
Vlieland		22	20		-	42	42	7
Waadhoeke		340	260		-	600	600	98
Weststellingwerf		22	20		68	110	110	18
Provincie	8.683			350	1.236	1.586	-7.097	340
Totaal	**11.229**	**4.636**	**3.796**	**350**	**1.454**	**10.236**	**-993**	**1.360**

Uit deze tabel blijkt dat er sprake is van een verschuiving van provinciale uren naar uren voor gemeenten. Bovenstaande uren zijn meegenomen in de begrotingswijziging 2024 van de betreffende deelnemers. De plustaken inzake het bodemloket zijn opgenomen onder het kopje vergunningverlening, in de categorie Bodem V. In de bijlage is een specificatie van alle gemeentelijke plustaken opgenomen.

Ontgrondingsactiviteiten

De Ontgrondingswet gaat op in de Omgevingswet. Bij een groot deel van de ontgrondingsactiviteiten blijft de provincie bevoegd gezag.

Aangezien er inhoudelijk slechts beperkte wijzigingen voordoen, is het voorstel van de werkgroep om ook de financiële stromen zo veel mogelijk gelijk te houden. Er vindt in voorliggende begroting op het gebied van ontgrondingen dan ook geen verschuiving plaats die impact heeft op de begroting van FUMO en de deelnemersbijdrage van bevoegde gezagen.

Zuivelbedrijven

Onder de huidige wetgeving (Bor)[4] valt een zuivelfabriek onder het bevoegd gezag van de provincie. Onder de Omgevingswet vallen de zuivelfabrieken onder de milieubelastende activiteit ‘Voedingsmiddelenindustrie’ en daarmee onder het bevoegd gezag van de gemeenten. Zij blijven vergunningplichting.

Er zijn zes bedrijven waarvan het bevoegd gezag verschuift van provincie naar gemeenten. Hieronder staat welke gemeenten onder de Omgevingswet het bevoegd gezag worden.

[4] Besluit omgevingsrecht

Bevoegd gezag	Aantal zuivelbedrijven
Achterkarspelen	1
De Fryske Marren	1
Heerenveen	2
Súdwest-Fryslân	2
Totaal	**6**

De urenbesteding voor zuivelbedrijven kan niet binnen de bestaande kentallen worden uitgevoerd. Daarom zijn hierover met de provincie maatwerkafspraken gemaakt. Vanuit de werkgroep Financiën wordt voorgesteld om de maatwerkafspraken te continueren bij overgang van de bedrijven naar de gemeenten, aangezien de opgave voor FUMO gelijk blijft. FUMO verwacht de komende jaren geen wijziging in de benodigde inzet.

Dit leidt tot onderstaande verschuiving van uren, die in voorliggende begrotingswijziging als maatwerkuren zijn meegenomen bij de betreffende gemeentelijke deelnemers.

Bevoegd gezag	Ureninzet	Ureninzet Omgevingswet			
	Begroting 2023	Regulering	Toezicht	Totaal	Verschuiving
Achterkarspelen		131	88	219	219
De Fryske Marren		201	88	289	289
Heerenveen		438	263	700	700
Súdwest-Fryslân		438	175	613	613
Provincie Fryslan	2.460	173	88	260	-2.200
Totaal	**2.460**	**1.380**	**700**	**2.080**	**-380**

Collectieve taken

De verschuiving van taken leidt ook tot een uitbreiding van de collectieve taken van FUMO. Dit heeft betrekking op twee onderdelen.

1. Beheer inrichtingenbestand

   Met de overdracht van de aanvullende milieubelastende activiteiten, krijgt FUMO ook de taak erbij om het inrichtingenbestand actueel te houden.

- Voor het beheer van het huidige inrichtingenbestand van 3.600 bedrijven heeft FUMO 500 uur beschikbaar in de collectieve taken (AB, 21 april 2021).
- Het voorstel is om dezelfde verhouding aan te houden. Uitgaande van ca. 6.700 nieuwe bedrijven komt de aanvullend benodigde inzet uit op afgerond 800 uur.

2. Opleiden en inwerken

   Als gevolg van de krappe arbeidsmarkt is de FUMO genoodzaakt minder ervaren medewerkers aan te trekken. Deze medewerkers hebben gemiddeld genomen meer opleidings- en inwerkuren nodig. In de collectieve taken is er budget beschikbaar voor het opleiden en inwerken van nieuwe medewerkers. Dit betreft een budget van circa 200 uur per nieuw te werven medewerker. Op basis van de berekening van het aantal benodigde FTE en rekening houdend met het kengetal van 200 uur, is voor opleiden en inwerken bijna 2.088 uur meegenomen.

In totaal zijn er op basis van bovenstaande onderwerpen 2.888 uren opgenomen onder de collectieve uren.

3 Impact werken onder de Omgevingswet

Inleiding

Op grond van meerdere onderzoeken naar de mogelijke financiële effecten van de Omgevingswet op omgevingsdiensten (zie ook Seinstra&Partners en het Cebeon-rapport aangegeven bij AB van oktober 2022), is de inschatting dat het werken met en conform de Omgevingswet leidt tot een verhoging van circa 5 á 10% ten opzichte van de huidige (WABO) begroting van de FUMO. Uitgaande van 8% gerekend over de begroting van 2023 leidt dit tot een uitzetting van bijna € 1.4 mln.

Voorgaande betreft een benadering op hoofdlijnen, die een globale financiële impact aangeeft. In voorliggende begrotingswijziging 2024 heeft de FUMO deze benadering verfijnd, door per aandachtsgebied een indicatie te geven van de verwachte impact van de Omgevingswet op de taakuitvoering.

Ook hier is het belangrijk te benoemen dat hierin een grote mate van onzekerheid schuilt. Pas wanneer er echt gewerkt gaat worden onder de Omgevingswet wordt duidelijk wat de impact is. Daarom is in samenspraak met de deelnemers afgesproken dat 2024 een overgangsjaar wordt en dat de financiële effecten incidenteel in de begroting worden verwerkt.

Inhoudelijke onderbouwing

Het werken onder de Omgevingswet kost in de beginfase meer tijd. Dit heeft verschillende oorzaken.

- De Omgevingswet is een nieuwe wet. Bij elke nieuwe aanvraag zal het daarom tijd kosten om precies uit te zoeken waar in de wet de betreffende regels zijn opgenomen. Dit zorgt ervoor dat er gemiddeld meer tijd nodig is voor het afhandelen van een melding, vergunning of toezichtscontrole.
- Er is sprake van een grotere diversiteit per casus. Onder de huidige wetgeving staat het begrip inrichting (bedrijf) centraal. Onder de Omgevingswet komt het begrip milieubelastende activiteit centraal te staan. Elke inrichting heeft één of meerdere milieubelastende activiteiten, die elk op zichzelf beoordeeld moeten worden. Dit leidt tot een grotere diversiteit.
- Er is sprake van een grotere diversiteit per deelnemer. Onder de Omgevingswet kunnen deelnemers, binnen de vastgestelde kaders, zelf invulling geven aan normen en grenswaarden binnen omgevingsplannen. Dit leidt er naar alle waarschijnlijk toe dat er voor de 18 Friese gemeenten ook 18 verschillende beleidskeuzes worden gemaakt. Per aanvraag zal de FUMO dus goed moeten kijken welk beleidskader van toepassing is.
- Er zal sprake zijn van intensiever vooroverleg. Onder de Omgevingswet wordt gevraagd om een meer integrale benadering van een aanvraag. Daarnaast wordt de doorlooptijd van een vergunning ingekort van 26 naar 8 weken. Dit leidt ertoe dat er meer vooroverleg nodig is tussen de ketenpartners (zoals brandweer, GGD, gemeente, provincie).
- Naar verwachting zal het aantal meldingen onder de Omgevingswet stijgen. Dit komt omdat meer bedrijven onder de meldingsplicht vallen en er bovendien per milieubelastende activiteit gemeld moet worden.
- Naar verwachting zullen aanvragers in de beginfase meer vragen hebben dan nu. Ook voor aanvragers is de Omgevingswet nieuw en zal er in de beginfase sprake zijn van onduidelijkheden. De verwachting is dat er daarom meer vragen aan de FUMO worden gesteld.
- Er zal sprake zijn van meer terugkerende aanvragen, omdat aanvragen sneller niet ontvankelijk zullen worden verklaard. Om de wettelijke doorlooptijd van 8 weken te kunnen realiseren, is het van groot belang dat een vergunningaanvraag direct juist en volledig wordt ingediend. Binnen het proces is nauwelijks ruimte voor het telkens opnieuw opvragen en

beoordelen van aanvullende informatie. Hoewel in het DSO[5] duidelijk wordt aangegeven welke documentatie benodigd is bij een vergunningaanvraag, is de verwachting dat aanvragen eerder als niet ontvankelijk worden beoordeeld en dat wordt verzocht de aanvraag opnieuw in te dienen. Dit kost de FUMO meer tijd, omdat er per saldo sprake is van meer aanvragen. Wel zal de FUMO kijken in hoeverre indieners op voorhand meegenomen kunnen worden, zodat aanvragen vaker juist en compleet worden gedaan.
- De verwachte impact op het aantal vergunningen wordt als klein bestempeld. Er gaan weliswaar meer situaties onder algemene regels vallen, maar er zijn ook situaties die nu niet vergunning plichtig zijn en dit wel worden.

Effect op de formatie

Hierboven is in kwalitatieve zin aangegeven wat de impact is op de taakuitvoering van de FUMO. Om deze effecten in de begrotingswijziging op te kunnen nemen, is het nodig deze te kwantificeren in termen van uren.

Op dit moment zijn er geen objectief vastgestelde normen beschikbaar voor de hiervoor genoemde oorzaken van de verwachte urenstijging. Daarom heeft de FUMO ervoor gekozen om binnen de afdelingen van het primaire proces uit te vragen wat de verwachte impact op de urenbesteding voor basistaken is. Deze verwachte impact is vertaald in een opslag op de totale uren voor de basistaken vergunningverlening, toezicht en bodemtaken.

De verwachte impact op de basistaken is als volgt:

- Afdeling VSA (Vergunningverlening & Specialistisch Advies) verwacht in het eerste jaar ca 10.000 uren (7.5 fte) extra nodig te hebben om de taken onder de Omgevingswet uit te kunnen voeren. Dit betreft uren voor vergunningverleners, juristen en specialisten op het gebied van geluid, lucht en geur. Deze inschatting is gebaseerd op de oorzaken voor de stijging, die genoemd zijn op de vorige pagina.
- Afdeling Toezicht en Handhaving verwacht ruim 4.000 aanvullende uren (3 fte) nodig te hebben. Hiervan heeft 2.5 fte betrekking op toezicht bij inrichtingen en 0.5 fte op niet inrichting gebonden taken (Bbk).

In totaal is de verwachte impact voor het overgangsjaar 10,53 fte. Deze formatie is opgenomen in de begrotingswijziging 2024 middels een opslag op de basistaakuren. Er is uitgegaan van de volgende opslagen:

Taak	Gehanteerde opslag
Inrichting gebonden vergunningverlening	25%
Inrichting gebonden toezicht	18%
Bbk	3%

Voor de plustaken, die per deelnemer verschillen in aard en omvang waardoor een uniforme opslag hier niet passend is, is een uitvraag gedaan richting de deelnemers. Hierbij is toen nog geen rekening gehouden met de eerder genoemde plusuren inzake het bodemloket. Deze informatie was op dat moment nog niet beschikbaar.

Per deelnemer is de verwachte impact van de Omgevingswet op de plustaken in samenspraak bepaald en verwerkt in voorliggende begrotingswijziging.

[5] Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ondersteunt de uitvoering van de Omgevingswet. Het digitaal stelsel bestaat uit de landelijke voorziening die wordt ontwikkeld door het programma Aan de slag met Omgevingswet en lokale systemen bij overheden. Digitaal Stelsel Omgevingswet - Ontwikkelaarsportaal (aandeslagmetdeomgevingswet.nl)

4 Impact op bedrijfsvoering

Op basis van de uitkomsten van de berekeningen van de overheveling van taken en het werken onder de Omgevingswet, stijgt de formatie in het primaire proces met 22,46 fte. Op de totale formatie betekent dit een stijging van 14,3%. Deze 22.46 fte is als volgt opgebouwd:

- 11,25 fte als gevolg van overheveling taken
- 10,53 fte als gevolg van impact werken onder de Omgevingswet
- 0,68 fte overige effect. Dit betreft bijvoorbeeld de mutatie van de plustaken als gevolg van de uitvraag richting de deelnemers. Ook zijn de verwachte uren met betrekking tot Briks-taken verlaagd als gevolg van de verschuiving van het bevoegd gezag van zuivelbedrijven naar gemeenten. Per saldo hebben deze mutaties een effect van 0,68 fte.

Deze stijging heeft ook invloed op de bedrijfskosten, zoals de kosten voor het wagenpark en ICT-kosten. In dit hoofdstuk wordt inzichtelijk gemaakt wat deze invloed is en op welke wijze dit verwerkt is in voorliggende begrotingswijziging. Dit wordt gedaan per kostensoort.

Kostensoort	Impact Omgevingswet
Overige personeelskosten	Hieronder vallen de volgende budgetten: • Scholingskosten: deze zijn genormeerd op 2% van de loonsom en bewegen dus automatisch mee • Secundaire arbeidsvoorwaarden: Ook een afgeleide van de loonsom en beweegt dus automatisch mee • Reiskosten woon-werk/ thuiswerkvergoeding: Stijging mee genomen naar rato stijging fte • Werving en selectie: Ongewijzigd • Outplacement: Ongewijzigd • DVO gemeenten Leeuwarden: betreft kosten salarisadministratie en overige P&O diensten: Stijging mee genomen naar rato stijging fte. • DVO provincie: Betreft kosten voor ICT en financiën. De kosten voor financiën zijn gelijk gehouden. Voor de kosten voor ICT (zoals laptops en telefonie) is een stijging meegenomen naar rato van de stijging van het aantal fte.
Kapitaallasten	Blijft ongewijzigd
Wagenpark	Stijging naar rato van stijging fte.
Huisvesting	Blijft ongewijzigd
Administratie	Blijft ongewijzigd
ICT	Stijging naar rato van stijging fte. Het grootste deel van de ICT-kosten is gebaseerd op licenties. De licentiekosten zijn afhankelijk van het aantal gebruikers. Daarom is hier een stijging doorgevoerd als dekking voor de kosten voor deze extra gebruikers.
Overige kosten	Blijft ongewijzigd

De Omgevingswet heeft impact op de FUMO organisatie door het uitbreiden van takenpakketten. Onze organisatie groeit aanzienlijk omdat bij de primaire afdelingen extra personeel instroomt om de nieuwe taken onder de Omgevingswet te kunnen bedienen.
Gegeven de kaders voor opbouw en functioneren van onze organisatie is het niet langer hanteerbaar en houdbaar dat bij de afdeling Bedrijfsvoering de span of control en span of attention op 25 tot 30 medewerkers is ingericht. Het risico is te groot dat de ontwikkeling en de dienstverlening ten behoeve

van de primaire afdelingen verder op spanning komt te staan met de mogelijkheden die de afdeling bedrijfsvoering in ondersteuning en kwaliteit kan bieden. Daarom is de functie teamleider (1fte) opgenomen in de begroting van bedrijfsvoering. Als bron wordt genoemd het onderzoek en rapport van Ten Have (THCM, 2020). Op basis van dit rapport is in 2021 begonnen met de beoogde nieuwe organisatie opzet zoals een nieuw MT en met nieuw aangestelde teamleiders. Daarbij is de focus in eerste instantie beperkt geweest op de inbedding van deze organisatie opzet en principes bij de primaire afdelingen. De afdeling bedrijfsvoering is toentertijd niet in deze doorontwikkeling meegenomen.

5 Begrotingswijziging 2024

In onderstaande tabel is de specificatie van de begrotingswijziging per kostensoort opgenomen.

Begroting (Bedragen x € 1000)	Begroting 2024	Mutatie	Begroting 2024 - wijziging	Verschil	%
Lasten					
Personeelskosten	16.997	*1.853*	18.850	1.853	10,9%
Overige personeelskosten	1.010	*79*	1.089	79	7,8%
Kapitaallasten	85	*0*	85	0	0,0%
Wagenpark	171	*25*	196	25	14,6%
Huisvesting	695	*0*	695	0	0,0%
Administratie	56	*0*	56	0	0,0%
ICT	438	*63*	501	63	14,4%
Overige kosten	250	*0*	250	0	0,0%
Onvoorzien	100	*0*	100	0	0,0%
Ontwikkelkosten	257	*0*	257	0	0,0%
Implementatie omgevingswet	75	*0*	75	0	0,0%
Totale lasten	**20.134**	***2.020***	**22.154**	**2.020**	10,0%
Baten					
Baten uit extra opdrachten	732	*-50*	682	-50	-6,8%
Specifieke uitkeringen	555	*0*	555	0	0,0%
Deelnemersbijdrage	18.847	*2.070*	20.917	2.070	11,0%
Totale baten	**20.134**	***2.020***	**22.154**	**2.020**	**10,0%**

In totaliteit is de impact van het opnemen van de effecten van de Omgevingswet in de begroting van de FUMO ruim € 2.0 mln. Hiervan is ca € 1.2 mln. structureel en € 0.8 mln. incidenteel. Het grootste deel hiervan heeft betrekking op personeelskosten als gevolg van de effecten van de overheveling van taken en het werken onder de Omgevingswet. Het effect op de bedrijfsvoering zit zowel in de personeelskosten, als in de bedrijfskosten (overige personeelskosten, wagenpark en ICT-kosten). Hieronder is een specificatie per onderdeel opgenomen.

Overheveling taken (11,25 fte)	€ 860.324 (structureel)
Impact Omgevingswet op huidige taken (10,53 fte)	€ 805.514 (incidenteel)
Effect op bedrijfsvoering	€ 331.625 (structureel/incidenteel)
Overige effecten (zoals wijziging inbreng plusuren, 0,68 fte)	€ 22.637 (structureel)
Totaal	**€ 2.020.000**

Uurtarief
Als gevolg van de overheveling van taken en het werken onder de Omgevingswet is 22.46 fte aan formatie in het primaire proces opgenomen in de begrotingswijziging. Omgerekend zijn dit ruim 30.000 uren. De overheadkosten zijn verhoudingsgewijs minder gestegen dan de uren in het primaire proces. Dit heeft een positief effect op het uurtarief van de FUMO. Het uurtarief in voorliggende begrotingswijziging daalt met 6.8% ten opzichte van de primaire begroting 2024.

Het integrale uurtarief wordt € 109,19. Dit was € 117,14.
De tarieven voor plustaken zijn als volgt:

Omschrijving	Uitvoering	Tarief
Tariefgroep 1	Schaal 6-7	€ 86,00
Tariefgroep 2	Schaal 8-9	€ 97,00
Tariefgroep 3	Schaal 10	€ 112,50
Tariefgroep 4	Schaal 11	€ 123,50

Bijlagen

Specificatie bijdrage per deelnemer

Deelnemer	Totale bijdrage	Basistaken	Plustaken	Overige opbrengsten	Collectieve opdrachten incl ketentoezicht	Implementatie omgevingswet	Abonnement NAZCA	Totaal reguliere begroting
Achtkarspelen	659.530	508.021	61.035	-	86.144	2.714	1.616	659.530
Ameland	118.110	76.600	31.095	-	9.572	343	500	118.110
Dantumadiel	363.212	275.072	41.388	-	44.173	1.482	1.097	363.212
De Fryske Marren	1.315.257	1.042.217	104.192	-	160.516	5.332	3.000	1.315.257
Harlingen	630.824	422.089	143.152	-	62.611	2.057	915	630.824
Heerenveen	969.438	774.681	75.968	-	111.887	3.969	2.933	969.438
Leeuwarden	1.550.795	1.215.502	174.527	-	155.383	5.383	-	1.550.795
Noard-East Fryslân	1.408.727	1.035.706	182.952	-	181.859	5.576	2.634	1.408.727
Ooststellingwerf	718.541	588.592	27.440	-	97.978	3.057	1.475	718.541
Opsterland	500.623	408.232	18.331	-	70.110	2.222	1.726	500.623
Schiermonnikoog	65.390	47.779	10.608	-	6.259	245	500	65.390
Smallingerland	821.096	587.410	136.007	-	91.291	3.143	3.246	821.096
Súdwest-Fryslân	2.365.838	1.976.735	56.677	-	316.990	10.224	5.212	2.365.838
Terschelling	197.660	121.978	53.566	-	20.954	661	500	197.660
Tytsjerksteradiel	615.722	464.267	75.744	-	71.353	2.501	1.857	615.722
Vlieland	85.683	45.497	32.816	-	6.639	230	500	85.683
Waadhoeke	1.254.219	953.124	125.764	-	167.658	5.000	2.673	1.254.219
Weststellingwerf	620.768	510.138	20.122	-	86.189	2.806	1.513	620.768
Subtotaal	**14.261.433**	**11.053.639**	**1.371.385**	**-**	**1.747.567**	**56.945**	**31.897**	**14.261.433**
Provincie Fryslân	6.459.032	3.009.231	2.988.440	-	428.405	18.055	14.900	6.459.032
Wetterskip	46.753	-	46.753	-	-	-		46.753
Brikstaken	148.501	-	-	148.501	-	-		148.501
Specifieke uitkeringen	554.925			554.925				554.925
Overige opdrachten incidenteel	682.448	-	-	682.448	-	-		682.448
Eindtotaal	**22.153.092**	**14.062.869**	**4.406.578**	**1.385.874**	**2.175.973**	**75.000**	**46.797**	**22.153.092**

Ontwikkeling deelnemersbijdrage

	a	*b*	*c = b -/- a*	
Deelnemer	Totale bijdrage begroting 2024	Totale bijdrage begrotingswijziging 2024	Mutatie	
Achtkarspelen	480.142	659.530	179.388	37,4%
Ameland	87.972	118.110	30.138	34,3%
Dantumadiel	285.958	363.212	77.254	27,0%
De Fryske Marren	919.963	1.315.257	395.294	43,0%
Harlingen	565.124	630.824	65.701	11,6%
Heerenveen	661.235	969.438	308.204	46,6%
Leeuwarden	1.414.325	1.550.795	136.470	9,6%
Noard-East Fryslân	1.179.391	1.408.727	229.336	19,4%
Ooststellingwerf	548.630	718.541	169.911	31,0%
Opsterland	378.351	500.623	122.271	32,3%
Schiermonnikoog	51.935	65.390	13.455	25,9%
Smallingerland	651.534	821.096	169.562	26,0%
Súdwest-Fryslân	1.664.699	2.365.838	701.140	42,1%
Terschelling	187.005	197.660	10.654	5,7%
Tytsjerksteradiel	470.912	615.722	144.810	30,8%
Vlieland	84.505	85.683	1.177	1,4%
Waadhoeke	1.087.587	1.254.219	166.632	15,3%
Weststellingwerf	484.819	620.768	135.949	28,0%
Subtotaal	**11.204.087**	**14.261.433**	**3.057.346**	**27,3%**
Provincie Fryslân	7.278.524	6.459.032	- 819.492	-11,3%
Wetterskip	46.753	46.753	-	0,0%
Brikstaken	318.619	148.501	- 170.119	0,0%
Specifieke uitkeringen	554.925	554.925	-	100,0%
Overige opdrachten incidenteel	732.122	682.448	- 49.673	-6,8%
Eindtotaal	**20.135.030**	**22.153.092**	**2.018.062**	**10,0%**

Mutatie deelnemersbijdrage

		Oorzaken mutatie deelnemersbijdrage								
Deelnemer	Mutatie	Basistaken regulering en toezicht	Asbest	Bbk	WBB gemeente	Plustaken	Collectieve opdrachten	Implementatie omgevingswet	Overige opbrengsten	Abonnement NAZCA
Achtkarspelen	179.388	132.005	- 1.354	- 2.897	26.206	12.541	12.533	356		-
Ameland	30.138	13.626	- 85	- 386	15.724	- 78	1.312	25		-
Dantumadiel	77.254	64.915	- 1.625	- 2.736	12.011	- 1.363	5.920	133		-
De Fryske Marren	395.294	273.588	- 2.624	- 5.634	95.608	6.541	27.021	794		-
Harlingen	65.701	53.327	- 593	- 1.610	56.998	- 46.462	4.074	- 35		-
Heerenveen	308.204	219.645	- 3.386	- 5.859	70.057	4.818	22.252	677		-
Leeuwarden	136.470	174.177	- 5.417	- 11.267	118.672	- 153.954	14.194	67		-
Noard-East Fryslân	229.336	187.754	- 4.300	- 7.630	45.861	- 7.244	14.741	154		-
Ooststellingwerf	169.911	106.995	- 2.438	- 1.288	45.861	11.598	9.053	130		-
Opsterland	122.271	96.468	- 2.624	- 1.610	13.758	7.298	8.772	209		-
Schiermonnikoog	13.455	9.076	- 254	- 483	4.368	- 112	849	11		-
Smallingerland	169.562	136.170	- 4.063	- 2.608	29.482	- 2.571	12.862	289		-
Súdwest-Fryslân	701.140	487.377	- 5.925	- 10.463	161.669	20.713	46.497	1.272		-
Terschelling	10.654	15.973	- 948	- 773	4.586	- 9.139	981	- 26		-
Tytsjerksteradiel	144.810	121.374	- 2.015	- 4.153	20.310	- 2.841	11.823	311		-
Vlieland	1.177	7.977	- 119	- 129	4.586	- 11.878	730	9		-
Waadhoeke	166.632	158.276	- 3.386	- 6.181	65.515	- 59.455	11.784	78		-
Weststellingwerf	135.949	110.557	- 1.625	- 2.189	12.011	6.945	10.051	199		-
Provincie Fryslân	- 819.492	- 192.659	-	-		- 586.649	- 35.530	- 4.654		-
Wetterskip	-									
Brikstaken	- 170.119					-	-	-	- 170.119	
Specifieke uitkeringen	-								-	
Overige opdrachten incidenteel	- 49.673						-	-	- 49.673	
Eindtotaal	**2.018.062**	**2.176.622**	**- 42.779**	**- 67.894**	**803.282**	**- 811.294**	**179.917**	**-**	**- 219.792**	**-**

Overzicht aantal inrichtingen

Specificatie inrichtingen						
Gemeente	Categorie B-	Categorie B	Categorie C	Categorie IPPC	Provinciaal	Totaal
Achtkarspelen	333	103	24	15	-	475
Ameland	35	12	5	-	-	52
Dantumadiel	233	72	22	1	-	328
De Fryske Marren	690	262	75	7	-	1.034
Harlingen	93	69	41	3	-	206
Heerenveen	420	118	46	8	-	592
Leeuwarden	541	148	99	4	-	792
Noard-East Fryslân	534	389	72	12	-	1.007
Ooststellingwerf	241	95	50	13	-	399
Opsterland	287	87	43	5	-	422
Schiermonnikoog	28	9	1	-	-	38
Smallingerland	448	139	34	4	-	625
Súdwest-Fryslân	1.258	669	111	16	-	2.054
Terschelling	34	21	21	-	-	76
Tytsjerksteradiel	427	79	30	4	-	540
Vlieland	20	6	5	-	-	31
Waadhoeke	419	408	53	13	-	893
Weststellingwerf	288	90	53	6	-	437
Provincie Fryslân	-	-	-	-	55	55
Totaal	**6.329**	**2.776**	**785**	**111**	**55**	**10.056**

Specificatie inrichtingen type b-			
Gemeente	Industrie	Agrarisch	Totaal
Achtkarspelen	236	97	333
Ameland	10	25	35
Dantumadiel	136	97	233
De Fryske Marren	69	621	690
Harlingen	79	14	93
Heerenveen	235	185	420
Leeuwarden	358	183	541
Noard-East Fryslân	309	225	534
Ooststellingwerf	77	164	241
Opsterland	92	195	287
Schiermonnikoog	14	14	28
Smallingerland	323	125	448
Súdwest-Fryslân	629	629	1.258
Terschelling	29	5	34
Tytsjerksteradiel	226	201	427
Vlieland	20	-	20
Waadhoeke	253	166	419
Weststellingwerf	92	196	288
Provincie Fryslân	-	-	-
Totaal	**3.187**	**3.142**	**6.329**

Begroting na wijziging per programma

Programma Vergunningverlening en Specialistisch advies	2024 Begroting	Mutatie	2024 Begrotingswijziging
Lasten	6.018.600	1.163.405	7.182.005
Baten			
- Reguliere bijdragen	5.493.229	1.273.302	6.766.531
- Brikstaken	159.310	(85.060)	74.250
- Incidentele opbrengsten	366.061	(24.837)	341.224
Saldo	-		-

Programma Toezicht en handhaving	2024 Begroting	Mutatie	2024 Begrotingswijziging
Lasten	6.112.756	504.590	6.617.346
Baten			
- Reguliere bijdragen	5.587.385	614.487	6.201.872
- Brikstaken	159.310	(85.060)	74.250
- Incidentele opbrengsten	366.061	(24.837)	341.224
Saldo	-		-

Programma Bedrijfsvoering	2024 Begroting	Mutatie	2024 Begrotingswijziging
Lasten	8.003.674	350.066	8.353.740
Baten			
- Reguliere bijdragen	8.003.674	350.066	8.353.740
	-	-	-
	-	-	-
Saldo	-		-

Specificatie plustaken gemeenten

	Toezicht				Vergunningverlening				SPA										Totaal
Deelnemer	Niet basistaak bedrijven + handhavings-controles	Piket Plus	BOA	Toezicht Bodem	Niet basistaak bedrijven	Bodem V	Juridisch V	Administratief	Geluid	REV	EV	Juridisch Toezicht	Shared service	EED	Bodem	Lucht	Beleids-ondersteuning	Diversen**	Totaal
Achtkarspelen		p.m.				39			300	6	84	100	9						538
Ameland			66			23			54	1	12		3					121	280
Dantumadiel					40	18	65		80	4	47	65	9	10				27	365
De Fryske Marren			264			142			350	20	161		9						946
Harlingen	95	p.m.	264		50	85		120	416	5	76	125	9		75				1.320
Heerenveen						104			450	10	117		9						690
Leeuwarden			264						980	20	178	100							1.542
Noard-East Fryslân					160	68	285		370	15	189	285	27	40				168	1.607
Ooststellingwerf						68				11	110	50	9						248
Opsterland						20				9	73	50	9						161
Schiermonnikoog	12		66			7				1	8		3						97
Smallingerland	50	p.m.	264			44			450	8	107	214	9			50			1.196
Súdwest-Fryslân						241				25	250		9					12	537
Terschelling	6		66			7	82		88	2	27		3		48		60	75	464
Tytsjerksteradiel		p.m.				30			335	10	74	200	9						658
Vlieland	45		66			7		30	35	2	8		3				100		296
Waadhoeke	180	p.m.	264		120	98			250	20	100	100	9				20	-	1.161
Weststellingwerf						18				5	94	50	9						176
Totaal uren per jaar	**388**	**-**	**1.584**	**-**	**370**	**1.019**	**432**	**150**	**4.158**	**174**	**1.714**	**1.339**	**147**	**50**	**123**	**50**	**180**	**403**	**12.281**
Tariefgroep	2	2	3	2	2	2	4	1	3	3	3	4	3	2	3	4	4	3	

Risicoanalyse

	Omschrijving risico	Beheersmaatregelen	Bedrag	Kans (Hoog, Middel, Laag)	Impact
1.	In de begroting is rekening gehouden met een indexering van 3,2%. Dit is gebaseerd op de Middellange termijn raming van het CPB van maart 2022. Vanaf het najaar van 2021 is de inflatie echter sterk opgelopen. Hierdoor ontstaat het risico dat de indexering ontoereikend is. Met name CAO-effecten kunnen tot extra kosten leiden. Een stijging van 2% boven op de indexering van de loonkosten, betekent een extra kostenpost van circa € 300.000.	• Geen beheersmaatregelen mogelijk	€ 300.000	H	€ 240.000
2.	Om de financiële effecten van de Omgevingswet in de begrotingswijziging 2024 te vertalen is gebruik gemaakt van aannames. Een risico is dat deze aannames te ruim zijn, waardoor het aantal begrote uren te hoog is en als gevolg daarvan het uurtarief te laag. Wanneer dit risico optreedt, en er dus minder uren worden gerealiseerd dan begroot, ontbreekt er een stuk dekking voor overheadkosten. Indien 95% van de begrote uren wordt gerealiseerd, betreft dit een onderbesteding van 10.000 uren. Dit risico kan zich ook voortdoen als FUMO er niet in slaagt om de benodigde formatie ook daadwerkelijk in te vullen. Uitgaande van € 40.- per uur dekking voor overhead, is het risico € 400.000. (10.000 uur x € 40.-)	• Opstellen van een zo realistisch mogelijke begroting. • Tijdig bijsturen indien onderbesteding dreigt	€ 400.000	M	€ 200.000
3.	De productiviteitsnorm bedraagt vanaf 2022 1.360 uur per fte. Ondanks het feit dat deze in 2022 is gehaald, bestaat dat we deze norm in toekomstige jaren niet gaan halen. Uitgaande van een realisatie van 1.330 uur en een formatie van 148 fte, schatten we het risico in op € 375.000.	* Sturing op het behalen van de productiviteitsnorm. Hierbij kan gekeken worden naar de wijze van tijdsregistratie. • Met de deelnemers en het bestuur in gesprek gaan over de haalbaarheid van de productiviteitsnorm en deze eventueel bijstellen.	€ 375.000	M	€ 187.500
4.	Het ICT-landschap, waaronder het zaaksysteem LEEF, dient te worden aangepast aan de veranderende wet- en regelgeving. Daarnaast vereist de aansluiting op het digitale stelsel een organisatie die geheel digitaal kwalitatieve, hoogstaande informatie verzamelt en opmaakt. Dit betekent dat (interne) processen en systemen opnieuw ingericht moeten worden. Ook zullen er aanpassingen moeten komen om nieuwe data, noodzakelijk als gevolg van de Omgevingswet, te kunnen registreren. Omvang van het risico is moeilijk te bepalen. In 2023 zal een visie op het ICT-landschap worden opgesteld. Schatting risico is € 400.000.	• Werken met een gedegen projectplanning, waarin prioriteiten worden gesteld op basis van beschikbare uren/budget. • Goed verwachtingsmanagement richting de deelnemers.	€ 400.000	H	€ 320.000

5.	De Omgevingswet vraagt om een nieuwe manier van (samen)werken. Aandachtspunt hierbij is de aansluiting tussen het huidige personeelsbestand en de transitie naar het werken onder de Omgevingswet, inhoudelijk en/of op houding en gedrag. Het risico bestaat dat er sprake zal zijn van suboptimaal werken door deze verandering. Dit risico wordt ingeschat op € 400.000.	• Uitvoeren van strategische personeelsplanning • Heroriëntatie van de inzet van het personeel	€ 400.000	M	€ 200.000
6.	In de begroting wordt rekening gehouden met een flexibele schil van 20%. Wanneer er naar verhouding meer moet wordt ingehuurd, is het risico dat de kosten van in inhuur hoger worden dan begroot. Wanneer de verhouding 75/25 wordt in plaats van 80/20, levert dit verhoudingsgewijs 8 fte meer inhuur op. Inhuur kosten gemiddeld € 35.000 per jaar meer (per fte), waardoor het totale risico € 280.000 bedraagt.	Via het project Strategische Personeelsplanning wordt getracht om op een andere manier de werving en selectie te doen. Hierbij wordt ingezet op een steviger verbinding met opleidingsinstituten en het verleggen van de koers naar het meer zelf vormen en opleiden van personeel.	€ 280.000	M	€ 140.000
Totaal			**€ 2.155.000**		**€ 1.287.500**